

Sygn. akt VIII U 352/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2015 r. w Gliwicach

sprawy H. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 stycznia 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu H. P. prawo do emerytury począwszy od 1 grudnia 2014r.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 83/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 stycznia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu H. P. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2015r. poz. 748) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, bowiem ZUS nie uwzględnił mu żadnego okresu takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonym przez niego świadectwem pracy w warunkach szczególnych i zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w całym okresie wskazanym przez likwidatora jego pracodawcy, tj. K. Zakładów (...), w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu okresu zatrudnienia

w K. Zakładach (...) od 1 lipca 1972r. do 22 października 1973r. i od 3 listopada 1975r. do 31 grudnia 1998r. w charakterze dyżurnego elektromontera – automatyka, ponieważ stanowisko które zajmował odwołujący było stanowiskiem łączonym, a dodatkowo żadne z tych stanowisk z osobna nie zostały również wymienione w wykazie prac w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony H. P., urodzony (...) w dniu 17 grudnia 2014r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym że w ocenie ZUS nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

W toku procesu Sąd ustalił, że organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w K. Zakładach (...) od 1 lipca 1972r. do 22 października 1973r. i od 3 listopada 1975r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku dyżurnego elektromontera – automatyka, bowiem wystawione za ten okres świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wskazuje stanowisko pracy odwołującego które było stanowiskiem łączonym, a ponadto żadne z tych stanowisk z osobna nie zostało wymienione w wykazie prac w warunkach szczególnych stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych u tego pracodawcy, odwołujący przedłożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia

14 listopada 2005r. (k.42 a.o.r.), gdzie w potwierdzono, że w okresie od 1 lipca 1972r. do

22 października 1973r. i od 3 listopada 1975r. do 31 grudnia 1998r. H. P. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku dyżurnego elektromontera – automatyka, wykonując prace elektromontera aparatury i elektrycznych układów pomiarowych, wymienione w dziale II, pod poz. 1, pkt 12 wykazu A stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Leśnictwa i (...) z dnia 7 lipca 1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu leśnictwa i przemysłu drzewnego.

W toku procesu Sąd ustalił, że K. Zakłady (...),

w których zatrudniony był odwołujący, zajmowały się przetwórstwem drewna związanym

z produkcją celulozy i papieru, a także produkcją różnego rodzaju odczynników chemicznych używanych w procesach technologicznych związanych z produkcją zasadniczych wyrobów. W szczególności do przetwórstwa drewna jako surowca do produkcji celulozy i papieru, niezbędne było wytworzenie ługu i jego ewentualna regeneracja, po wykorzystaniu

w procesach technologicznych. Proces przetwarzania drewna odbywał się przez jego hydrotermalną obróbkę polegającą na warzeniu w kotłach warzelniczych, z użyciem ługu.

Z kolei ług wytwarzano i regenerowano w procesie kaustyzacji przy użyciu wapna w tzw. kotłach sodowych, a następnie zagęszczano w tzw. wyparkach, które również były specjalnymi kotłami przemysłowymi. Do ogrzewania tych wszystkich kotłów technologicznych używano pary o wysokich parametrach, wytwarzanej w kotłowni zakładowej, która wytwarzała też parę do turbin wytwarzających energię elektryczną. Do wszystkich tych urządzeń para była doprowadzana rurociągami technologicznymi pod wysokim ciśnieniem. Zarówno w procesie wytwarzania pary, jej

przesyłu, jak i na urządzeniach ją odbierających, było zainstalowanych wiele czujników i urządzeń pomiarowych, nadzorujących parametry tego medium energetycznego. Z kolei warunki panujące na terenie całego zakładu, a tym samym warunki pracy tych urządzeń pomiarowych powodowały, że ulegały one przyspieszonemu zużyciu się i z tego względu ulegały częstym awariom. Do czuwania nad prawidłowym działaniem opisanej powyżej aparatury kontrolno – pomiarowej, powołany był Wydział (...). Wydział ten zajmował się też naprawami, i wymianą elementów automatyki na urządzeniach produkcyjnych i wykonywał swoje usługi na rzecz wydziałów produkcyjnych oraz Wydziału (...) Montażowego i Wydziału Energetycznego. Remonty i naprawy takie były wykonywane na urządzeniach, które nie były wyłączone z produkcji również w tym czasie pracowały pozostałe urządzenia produkcyjne.

Nadto w toku procesu Sąd w oparciu o zeznania świadków i przesłuchanie ubezpieczonego ustalił, że w spornych okresach odwołujący był pracownikiem Wydziału (...) i przez pełne dniówki robocze zajmował się w głównej mierze przeglądami, remontami, naprawami i wymianą aparatury kontrolno – pomiarowej na urządzeniach wytwarzających i przesyłających parę o wysokim ciśnieniu i temperaturze, tj. przy kotłach przemysłowych wytwarzających parę, rurociągach, na których co pewien odcinek montowano specjalne czujniki, ale też przy turbinach parowych wytwarzających energię elektryczną. Dodatkowo zajmował się też czasami naprawą i wymianą elementów automatyki na urządzeniach produkcyjnych, będących w ruchu, tj. przy urządzeniach kontrolno – pomiarowych na nich zamontowanych, jak też innych czujników odpowiedzialnych za prawidłowe działanie urządzeń produkcyjnych np. czujników odpowiedzialnych za prawidłowe działanie pokryw kotłów warzelnych i sodowych oraz podnośników wapna i kruszarni wapienia. Do innych prac poza wymienionymi powyżej, odwołujący nie był kierowany.

Warunkami szkodliwymi w miejscu pracy odwołującego były: wysoka temperatura, hałas i zapylenie pochodzące od pracujących urządzeń, a również i opary substancji chemicznych jak używane w produkcji sole sodowe i ługi oraz rtęć używana w aparaturze kontrolno – pomiarowej.

Razem z ubezpieczonym w spornych okresach pracowali A. K. – kierownik Wydziału (...), Wydziału (...) Montażowego i Wydziału Energetycznego oraz B. N. – kierownik Wydziału (...).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: A. K. i B. N. (zapis rozprawy z dnia 19 czerwca 2015r. minuty od 16.10 i nast.), wyjaśnień ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 19 czerwca 2015r. minuty od 1.38 i nast. oraz od 46.43 i nast.), a także akt osobowych ubezpieczonego dołączonych do akt sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że świadkowie precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego, a ponadto byli przełożonymi odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, H. P. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r. poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku

w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony H. P. przez okres co najmniej 15 lat pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień

31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu

31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Zgodnie z wykazem A, dział II stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prace przy wytwarzaniu

i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, są pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do niższego wieku emerytalnego. Również takimi pracami są wymienione

w dziale XIV poz. 25 prace związane z bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony H. P. spełnia wszystkie przesłanki określone w ww. przepisach pozwalające na przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem bez wątpienia co najmniej przez okres 15 lat wykonywał prace w szczególnych warunkach – pozostałe warunki wynikające z treści art. 32 ust. 1 i 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 748) są niesporne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie charakteru pracy ubezpieczonego w wyżej wymienionych spornych okresach, za które to okresy zostało mu wydane świadectwo pracy w szczególnych warunkach, kwestionowane przez organ rentowy.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tego okresu pracy, argumentując że w świadectwie pracy w szczególnych warunkach zostało, za sporne okresy, wpisane stanowisko z połączenia dwóch różnych stanowisk, z których żadne nie jest wymienione w wykazie.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi ” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia.

Z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania wynika jednoznacznie, że ubezpieczony przez całe sporne okresy, bez względu na nazwę stanowiska pracy, faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, a także prace związane z bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, tj. na wydziałach wytwarzania ługów warzelnych (dział VI, poz. 14) oraz hydrotermicznej obróbki drewna (dział VI, poz. 17). Wszystkie wymienione rodzaje prac zostały wymienione w wykazie prac w warunkach szczególnych, uprawniających do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

W związku z powyższym, uznając że ubezpieczony z dniem złożenia wniosku emerytalnego legitymuje się wymaganym okresem pracy w szczególnych warunkach oraz spełnia przesłankę posiadania 25 – letniego ogólnego stażu pracy, Sąd stwierdził, że jego odwołanie jest uzasadnione.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 grudnia 2014r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek